

Gminny Program

Przeciwdziałania Narkomanii

Gminy Kołobrzeg na 2014r.

I. WPROWADZENIE

Podstawę działań związanych z zapobieganiem narkomanii stanowią: ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z 29 lipca 2005 roku (Dz. U. z 2012 r. poz.124).

II. CEL PROGRAMU

Głównym celem programu jest ograniczenie używania narkotyków oraz związanych z tym problemów. Zadania ujęte w Programie skoncentrowane są na rozwijaniu i popieraniu profilaktycznej działalności informacyjno edukacyjnej wyposażającej społeczność Gminy Kołobrzeg w wiedzę o szkodliwości narkomanii oraz prowadzenie działalności wychowawczej i zapobiegawczej polegającej na :

- promocji zdrowego stylu życia,
- wspieraniu działalności placówek prowadzących działalność zapobiegawczą w środowiskach zagrożonych uzależnieniem od środków narkotycznych,
- informowaniu o szkodliwości środków i substancji psychoaktywnych, których używanie może prowadzić do narkomanii oraz o narkomanii i jej skutkach,
- podejmowaniu i wspieraniu działań ogólnokrajowych i lokalnych oraz innych inicjatyw społecznych

III. STOSOWANIE NARKOTYKÓW PRZEZ MŁODZIEŻ SZKOLNĄ

Narkomania, z którą boryka się współczesne społeczeństwo polskie ma obecnie nowe oblicze. Młodzi ludzie biorący narkotyki pochodzą zarówno z rodzin biednych – jak i bogatych, pełnych i rozbitych, z małych miasteczek – i dużych miast. Nie bez wpływu na to zjawisko pozostaje sytuacja ogólnospołeczna w Polsce. Zwiększyła się podaż i różnorodność narkotyków na nielegalnym rynku, a tym samym ich dostępność. Zmieniły się zarówno wzory używania – jak i rodzaj najczęściej używanych substancji. Niepokojący jest fakt, że zmieniła się również ocena

stosowania niektórych narkotyków, dopuszczająca używanie niektórych substancji w efekcie podążania za modą, gdzie narkotyki stają się elementem towarzyszącym zabawom młodzieży, czy wspomagają młodych ludzi w nauce.

1. Problem dopalaczy

Problem „dopalaczy” (smart drugs, legal highs) pojawił się w Europie w połowie poprzedniej dekady. W Polsce zaczął narastać w ostatnich latach. Jeszcze do października 2010 r. dopalacze sprzedawane były jak produkty kolekcjonerskie, w innych krajach sprzedawane bywają jako kadzidelka, sole do kąpiel, odświeżacze powietrza, itp. Z używaniem „dopalaczy” wiąże się wiele zagrożeń. Są to nowe, nieprzebadane substancje przyjmowane wedle nowych nierozpoznanych wzorów. W efekcie brak doświadczeń z tymi substancjami u użytkowników zwiększa ryzyko powikłań. O niektórych z tych substancji można przypuszczać, że są bardziej niebezpieczne niż ich nielegalne odpowiedniki. W 2010 r. szpitale raportowały liczne przypadki zatruc, w tym śmiertelnych. Zgłaszały też one trudności w niesieniu pomocy osobom, które przedawkowały dopalacze ze względu na trudny o określenia obraz toksykologiczny.¹

IV. STAN PROBLEMÓW NARKOTYKOWYCH W GMINIE KOŁOBRZEG .

Zróznicowanie problemów osób używających narkotyki wynikające ze zmieniających się wzorów używania substancji, rozpowszechniania nowych narkotyków oraz wieku osób używających powoduje, że system pomocy, leczenia i rehabilitacji stoi przed coraz to nowymi wyzwaniami.

Według uzyskanych danych w Przychodni Leczenia Uzależnień w Kołobrzegu zarejestrowanych jest 10 osób z problemem narkotykowym (w tym 2 osoby nieletnie) zamieszkujących teren Gminy Kołobrzeg.

W 2013r. w punkcie konsultacyjnym mieszczącym się w Kołobrzegu przy ul.Trzebiatowskiej 48b udzielono 10-u porad w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii.

Według danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Kołobrzegu wynika , że w 2012 za posiadanie środków odurzających wobec osób zamieszkujących gminę Kołobrzeg, prowadzonych było 5 postępowań karnych .

1. www.narkomania.gov.pl

W ramach programu w 2013r. w szkołach podstawowych i w gimnazjach na terenie Gminy przeprowadzono 10 warsztatów pn. „Nie biorę” i „Noe”. Przeprowadzono również zajęcia warsztatowe z nauczycielami i rodzicami (tzw. wywiadówki profilaktyczne). Do szkół i świetlic zakupiono 200szt. poradników edukacyjnych pn. „Jak uchronić dziecko przed środowiskiem narkotycznym”.

Programy profilaktyczne zrealizowano również w świetlicach profilaktycznych w tym wakacyjny program animatorów podwórkowych w miejscowości Drzonowo pn. „Moja rodzina - moje podwórko - moja przyszłość”.

V. DIAGNOZA LOKALNYCH ZAGROŻEŃ

1. Postawy wobec narkotyków dorosłych mieszkańców gminy Kołobrzeg

Spośród badanych mieszkańców Gminy, 58% (grupa badanych wynosiła 99 dorosłych wybranych losowo osób) nie zna w swoim otoczeniu nikogo, kto używałby narkotyków – choć pozostali wskazują na znajomość od kilku do dziesięciu osób używających narkotyki. Z deklaracji badanych można wnioskować, że w gminie zjawisko używania narkotyków jest zauważalnym problemem, warto przypomnieć, iż na skali znaczących problemów w gminie narkomania zajmuje stosunkowo wysoką pozycję.

2. Badania przeprowadzone w szkołach na terenie Gminy Kołobrzeg (grupa badanych- 160 wybranych losowo osób w wieku 12-16 lat)

Młodzi ludzie – uczniowie szkół w gminie Kołobrzeg – stosunkowo często przyznają się do doświadczeń z narkotykami. Spośród wszystkich badanych uczniów, 17% przyznało, że miało kontakt z narkotykami.

Podobnie jak wśród polskiej młodzieży, w gminie Kołobrzeg najpopularniejsza jest marihuana – do jej używania przyznaje się 63% uczniów deklarujących kontakt z narkotykami. W następnej kolejności uczniowie wymieniają LSD (25% uczniów deklaruje jej używanie) i amfetaminę.

Okoliczności pierwszego kontaktu z narkotykami są różnorodne. Według deklaracji uczniów, do inicjacji narkotykowej najczęściej dochodzi w szkole (77% wskazań). Mało spójne jednak z tymi deklaracjami są odpowiedzi uczniów na pytanie dotyczące tego, czy zdarzyło się im przebywać na terenie szkoły pod wpływem narkotyków. Potwierdziło to jedynie 15% uczniów deklarujących kontakt z narkotykami.

Kolejne najbardziej sprzyjające okoliczności inicjacji narkotykowej wskazywane przez

uczniów to wakacje (9%), wagarzy (11%) i dyskoteka (4%). Pozytywnym aspektem w analizowanych badaniach jest fakt, iż prawie połowa uczniów (44%) deklarujących używanie narkotyków wskazuje że sięgają po nie jedynie okazjonalnie. Jednak na częstszy niż raz w tygodniu kontakt z narkotykiem wskazało 26% biorących uczniów. Uczniowie sięgają po narkotyki w chwilach silnych emocji (25% wskazań), dla towarzystwa (19%) i z przyzwyczajenia (13%) oraz z innych, nie wymienionych, powodów (44%).

Uczniowie w dużej mierze są przekonani, że rodzice nie wiedzą o ich narkotykowych doświadczeniach, taką odpowiedź wskazało 33% biorących uczniów. Rodzice 6% mając świadomość problemu interweniują karząc lub mobilizując do wizyty w poradni. Zdaniem 22% uczniów, rodzice nie interweniują, choć domyślają się istnienia problemu. W ocenie 28% uczniów zażywających narkotyki, rodziców to nie interesuje, a rodzice 11% uczniów podejmują temat brania narkotyków przez ich dziecko w rozmowach.

Spośród wszystkich badanych uczniów – 13% wie gdzie i u kogo można kupić narkotyki, choć jak stwierdzają badani – nie jest to już tak łatwe jak w przypadku papierosów czy nawet alkoholu. Dla 66% badanych uczniów zakup narkotyków leży poza zasięgiem ich możliwości i jest to według nich najtrudniejsza do zdobycia substancja psychoaktywna. Tylko 2% uważa, że narkotyki są łatwo dostępnym towarem. Najłatwiej zdaniem badanych zakupić jest papierosy, a następnie alkohol, zaś narkotyki, które nie są legalnie dostępne, są najtrudniejszym do zdobycia towarem, choć jak się okazuje dla części uczniów nie jest to niemożliwe.

Uczniowie szkół w gminie zdają się mieć świadomość, iż narkotyki nie są dobrym sposobem na rozwiązywanie ich problemów.

- Zdecydowana większość z nich (74%) stwierdza zdecydowanie, że narkotyki nie pomagają w sytuacjach kryzysowych.
- Duży odsetek uczniów nie posiada wiedzy na ten temat (22%).
- Niemniej jednak 1% młodych ludzi jest skłonna traktować narkotyki jako antidotum na swoje problemy.
- Dodatkowo 4% uzależnia to od sytuacji.

Z przeprowadzonych badań wynika, że 39% uczniów wie ogólnie, jakie są skutki ich zażywania, 21% jest w stanie wskazać ich wpływ na poszczególne funkcje organizmu, a 40% tych konsekwencji nie zna.

Mniejszy procent uczniów (26%) nie zna prawnych konsekwencji posiadania narkotyków. Kary te zna 44% badanych uczniów, a 23% potrafi powiedzieć dokładnie jakie grożą za to sankcje.²

VI. POWODY, DLA KTÓRYCH MŁODZI LUDZIE SIĘGAJĄ PO ŚRODKI ODURZAJĄCE

Zastanawiając się nad przyczynami sięgania po narkotyki można zauważyć, że czymś innym będą powody eksperymentów z narkotykami, a czymś innym przyczyny, dla których osoba, która sięgnęła po narkotyk, uzależnia się od niego. Można też założyć, że w tym ostatnim przypadku o uzależnieniu zdecyduje zarówno cechy psychofizyczne, jak i właściwości konkretnej substancji. O tym, czy ktoś uzależni się od narkotyków nie zadecyduje tylko incydentalny z nimi kontakt. Cały szereg czynników społecznych, psychologicznych i biologicznych będzie wpływać na relacje pomiędzy narkotykiem a jednostką.

Do najczęstszych z nich należą:

- chęć przeżywania odmiennych stanów świadomości;
- ciekawość i moda;
- chęć poprawienia nastroju, uzyskania lepszego samopoczucia;
- ucieczka od codzienności, trosk, doznawanych trudności, frustracji czy stresu;
- poszukiwanie „mocnych wrażeń”;
- wpływ kolegów – środowiska – subkultury;
- chęć bycia akceptowanym i uznawanym w grupie rówieśniczej;
- nadmierne odczuwanie lęku przed wyzwaniem i obowiązkami codziennego życia;
- brak wiary we własne siły, niska samoocena;
- brak odpowiednich emocjonalnych więzi rodzinnych;
- z powodu trudności w szkole lub na studiach;

². Diagnoza Lokalnych zagrożeń społecznych w Gminie Kołobrzeg 2012 CRPS Warszawa

- brak autorytetów (dom, szkoła, środowisko);
- bunt przeciw dorosłym i ich światu.
- chęć zarobienia pieniędzy
- pomoc finansowa rodzinie

VII. DZIAŁANIA WOBEC OSÓB UZALEŻNIONYCH

Uzależnienie rozpoznaje się po stwierdzeniu co najmniej 3 z 6 poniższych objawów:

- „głód” substancji;
- upośledzenie kontrolowania przyjmowania substancji (niedotrzymywanie dawanych sobie lub osobom z otoczenia obietnic o rozpoczynaniu używania tylko w określonych porach, zakończeniu używania substancji lub ograniczeniu ilości);
- objawy abstynencyjne (objawy powstające po odstawieniu lub zmniejszeniu dawki narkotyku);
- tolerancja (konieczność przyjmowania zwiększających się dawek narkotyku w celu osiągnięcia oczekiwanego efektu i uniknięcia objawów abstynencyjnych);
- zwiększenie ilości czasu poświęconego na zdobywanie narkotyków, bycie pod ich wpływem i dochodzenie do siebie po ich zażyciu; wypieranie innych aktywności przez te związane z używaniem narkotyków;
- używanie substancji mimo wiedzy o ich konkretnym szkodliwym wpływie na zdrowie osoby używającej.

Zgodnie z Ustawą z 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii zasadą jest, że leczenie osób uzależnionych od środków odurzających jest dobrowolne. Tym samym jeśli osoba uzależniona jest pełnoletnia to nie można jej zmusić do leczenia (inaczej jest w przypadku osoby niepełnoletniej), chyba, że zostanie ubezwłasnowolniona co jest wyjątkowo drastycznym krokiem, ale często jedyną szansą na uratowanie czyjegoś życia.

W pewnych sytuacjach można także zastosować Ustawę z 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego. Przewiduje ona możliwość przymusowego umieszczenia w szpitalu psychiatrycznym osoby, której zachowanie wykazuje objawy zaburzeń psychicznych i zagraża jej życiu (próby samobójcze), lub zdrowiu i życiu innych osób (np. stosuje przemoc wobec rodziców). W tym przypadku stosowny wniosek należy złożyć do prokuratury.

Osobną sprawą jest przymusowe leczenie osób uzależnionych od narkotyków, które popełniły przestępstwo pozostające w związku z używaniem środków odurzających (np. posiadanie,

kradzież itd.) Sąd orzekając wyrok może zawiesić wykonanie kary pozbawienia wolności i skierować skazanego na przymusowe leczenie, skierować na leczenie przed odbyciem kary lub w trakcie jej odbywania (w zakładzie z oddziałem terapeutycznym).³

Leczenie i rehabilitacja osób uzależnionych od narkotyków, aby były skuteczne, powinny oddziaływać na liczne sfery: medyczną, psychologiczno-społeczną i środowiskową. Niekiedy podkreśla się także znaczenie aspektu egzystencjalnego (duchowego) w leczeniu osób uzależnionych. Efektywność leczenia i rehabilitacji zwiększa się, gdy oddziaływania są nie tylko wszechstronne, ale i zintegrowane.

VIII. NA PODSTAWIE PRZEPROWADZONYCH W GMINIE KOŁOBRZEG BADAŃ MONITORINGOWYCH, W 2014R. PLANUJE SIĘ PODJĘCIE NASTĘPUJĄCYCH DZIAŁAŃ:

1. Zatrudnienie psychoterapeuty uzależnień w punkcie konsultacyjnym w Kołobrzegu przy ul.Trzebiatowskiej 48a, a także udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.

Wskaźniki:

- liczba udzielonych przez terapeutę porad
- liczba osób zgłaszających się do punktu konsultacyjnego

2. Wspieranie placówek leczenia odwykowego np. poprzez zakup niezbędnego sprzętu, materiałów edukacyjnych, itp.

Wskaźniki:

- wysokość przeznaczonych środków finansowych, liczba i rodzaj zakupionym materiałów
- liczba osób zarejestrowanych w Przychodni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Kołobrzegu

³ www.narkomania.org.pl

3. Organizacja rekomendowanych programów profilaktycznych i terapeutycznych, tworzenie grup wsparcia dla dzieci i młodzieży eksperymentującej z narkotykami oraz dla ich rodziców lub opiekunów.

Wskaźniki:

- liczba zrealizowanych programów i liczba osób w nich uczestniczących.

4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i realizacja zadań własnych:

Zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień należą do sfery zadań publicznych. To oznacza, że przy ich realizacji zarówno jednostki samorządu terytorialnego, jak i organizacje pozarządowe obowiązują stosowanie zapisów ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Większość tych zadań jest finansowana w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oraz jest spójna z programem współpracy Gminy Kołobrzeg z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego .

W 2014 roku planuje się realizację następujących zadań:

- Organizacja wycieczki letniego w okresie wakacji dla dzieci biorących udział w roku szkolnym w zajęciach profilaktycznych w świetlicach wiejskich.
- Prowadzenie zajęć opiekuńczo- wychowawczych w ramach profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży w miejscowościach: Korzystno, Budzistowo, Drzonowo.
- Udzielanie wsparcia środowiskom abstynenckim poprzez, propagowanie i realizację idei trzeźwego życia, integrację oraz organizowanie oparcia i ochrony dla członków rodzin dotkniętych różnymi formami uzależnień.
- Konsultacje specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi i uzależnionych od alkoholu lub substancji psychoaktywnych.

Wskaźniki:

- liczba osób uczestniczących w realizacji poszczególnych zadań

5. Pomoc społeczna udzielana osobom uzależnionym i ich rodzinom.

Wskaźniki:

- liczba osób zgłaszających się po pomoc do GOPS z powodu uzależnienia od narkotyków

- liczba i wysokość udzielonych świadczeń osobom z problemem narkotykowym

IV. NIEKTÓRE PLACÓWKI LECZNICTWA ODWYKOWEGO DZIAŁAJĄCE NA TERENIE WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO :

1. Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współzależnienia w Kołobrzegu,
ul. Kniewskiego 11, 78-100 Kołobrzeg, tel. 9435 22637
2. NZOZ Monar Ośrodek Rehabilitacyjny w Marianówku, placówka stacjonarna, ul. Wszemierzyce
1, 78-123 Siemyśl tel.: (94) 351-25-63, (94) 351-22-70, e-mail: marianowek@o2.pl www:
www.marianowek.prv.pl
3. NZOZ Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień dla Dzieci i Młodzieży, placówka
ambulatoryjna, ul. Zwycięstwa 168 75-612 Koszalin tel.: (94) 341-01-01 e-mail:
ptznkoszalin@gmail.com
4. NZOZ Ośrodek Rehabilitacyjno -Readaptacyjny „MONAR” w Kamieniu Rymańskim placówka
stacjonarna, Kamień Rymański 5 , 78-125 Rymań tel.: (94) 358-32-49 fax: (94) 358-33-91 e-
mail: kamrym5@wp.pl
5. NZOZ „Patronka” Stacjonarny Oddział Terapii Uzależnień, placówka stacjonarna , ul. Lelewela
11 78-400 Szczecine tel.: (94) 374-01-06 fax: (94) 372-88-53 e-mail: kontakt@patronka.pl www:
www.patronka.pl
6. Oddział Psychiatryczny ZOZ Kołobrzeg, placówka detoksacyjna,
ul. Łopuskiego 33 78-100 Kołobrzeg tel.: (94) 353-02-59, 353-02-29 fax: (94) 352-39-82 e-mail:
szpital@zoz.kolobrzeg.pl www: www.zoz.kolobrzeg.pl
7. Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii Oddział w Koszalinie, placówka ambulatoryjna
ul. Zwycięstwa 168, 75-612 Koszalin tel.: (94) 341-01-01 e-mail: ptznkoszalin@gmail.com
8. SPS ZOZ „Zdroje” Programy leczenia substytucyjnego, ul. Żołnierska 55
71-210 Szczecin tel.: (91) 487-60-70 wew 112 fax: (91) 487-26-49 e-mail: poradnian@szpital-
zdroje.szczecin.pl⁴

V. ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU I SPOSÓB JEGO REALIZACJI

Środki na finansowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania narkomanii pozyskiwane są z:

1. opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wnoszonych przez podmioty gospodarcze .Przewidziany wydatki na realizację programu w roku 2014 - 2500,00zł.
2. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii ma charakter ramowy i może ulec zmianom w trakcie jego realizacji.
3. Wójt Gminy realizuje Program za pośrednictwem pracownika Urzędu Gminy, który koordynuje jego realizację

VI. ŹRÓDŁA INTERNETOWE :

1. <http://www.narkomania.org.pl/poradnia-on-line>
2. <http://www.narkomania.org.pl/>
3. <http://www.kbpn.gov.pl>
4. <http://www.przyjmujelekicybierze.pl/>

